

1881-1930

Πενήντα χρόνων δημοσιογραφική ζωή! Νά, ένα θαύμα μπρός σέ τόσα άλλα πού 'χει νά παρουσιάση τὸ μωραμένο μας νησί.

Νά, μιὰ χειροπιαστή ἐκδήλωση τῆς ζωτικότητος τοῦ Σίφνου.

Νά, τέλος, ἡ προσωποποίηση τῆς ὑπομονῆς: **Τὸ Καμπανάκι.**

Ὁ Νικόλαος Καμπάνης, αὐτός, ὁ διευθυντής καὶ ἐκδότης τῆς «Σίφνου» του, αὐτός ὁ ἀρχισυντάκτης, αὐτός ὁ στοιχειοθέτης τῆς, αὐτός ὁ πιεστής τῆς, αὐτός ὁ διεκπεραιωτής.

Ἔχω μπρός μου τοὺς ὀγκώδεις τόμους ὅλης τῆς σειράς τῆς μικρᾶς μας ἐφημερίδος, τὴν ὁποίαν κατήρτισεν ὁ καλὸς μας Σύνδεσμος μὲ χίλια βράσινα καὶ σὰς βεβαίω ὅτι μὲν ἐμβρόντητος, διὰ ἀναλογισθῶ, πῶς ὁ μικρὸς ἐκεῖνος τὸ δέμας ἄνθρωπος κατώρθωσεν ἐπὶ ὀλόκληρον πενητηνταετίαν νὰ ἀγωνισθῆ τόσο χρονίως καὶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τόσο νικηφόρος ἓνα τόσο τραχὺν ἀγῶνα! Καὶ μὲ τί ὄπλα;

Μόρφωσις; Ἡ στοιχειώδης, ἐνισχυμένη ἀπὸ τὴν πείραν τοῦ τυπογραφικοῦ ἐπαγγέλματος.

Τυπογραφικὰ μέσα; Μερικὰ σιραιὰ στοιχείων, τὰ ὁποῖα κατέκρινται ἐκεῖ, στὸ ἀρχονικὸ τοῦ κυρίου των ὡς ἀπειδεῖς μάρτυρες τῆς πενητηνταετοῦς συνεχοῦς δράσεώς του — καὶ... **δράσεώς των** — καὶ ἓνα πρωτόγονον χειροκίνητον πιεστήριον, τὸ ὁποῖον συμβολίζει τὴν πίσιν πού-ἤσθαι-νέο (καὶ αἰσθάνεται ἀκόμη) ἐδῶ καὶ πενήντα χρόνια ἢ καρδιά τοῦ κυρίου του, σὲ μία τραχεία καὶ ἐξαντλητικὴ βιοπάλη.

Σ' τὸ σημεῖον ὅμως αὐτὸ πρέπει νὰ διακόψωμεν. Πρέπει νὰ στρέψωμεν μὲ εὐλάβειαν, μὲ εὐγνωμοσύνην τὸν νοῦν μας καὶ τὴν ψυχὴν μας πρὸς τὸν Νικόλαον Καμπάνην.

Ὁ Νικόλαος Καμπάνης ἐπὶ πενήντα χρόνια ἐβιοπάλασε βεβαίως καὶ βιοπαλαίει ἀκόμη διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἑμῶς τὸ ψωμὶ του, τὸ ψωμὶ τῆς οἰκογενείας του.

Δὲν εἶναι ὅμως αὐτὸ μόνον.

Βιοπαλαίων ὁ Νικόλαος Καμπάνης προσέφευγεν — ἀναμφιβόλως — ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἀγαπημένην του Σίφνον καὶ τὰ τέκνα τῆς, διέσωσεν εἰς τὰς στήλας τῆς μικρᾶς τῆς «Σίφνου» τὴν ἰστορίαν τοῦ νησιοῦ του, συνεκέντρωσεν εἰς αὐτὰς πλουσιώτατον λαογραφικὸν ὕλικόν, ἐξοργάσθησεν τὰ ἀγὰ τῆς ἔθμῃ, διεκίρηνεν ἀνελλιπᾶς τὰς ἐλλείψεις τῆς, ἐφεξὲς — ἀνοικτιμώδως — πολλάκις — τὴν ἀβελτηρίαν τῶν πολιτικῶν τῆς, ἐπήνεσε τὸ ἐνδιαφέρον των καὶ τοὺς κόπους των, ὅταν ἐβλέπεν ὅτι ἔπρεπε νὰ τὸ κάμῃ, καὶ, μὲ μιὰ λέξιν, ἀπέτελεσεν τὸν συνεκτικὸν δεσμὸν πάντων τῶν ἀπανταχοῦ γῆς διεσπαρμένων Σιφνίων, οἱ ὅποιοι μὲ τὰ γραφόμενά τῆς ἐσθοναν πάντοτε τὴν φλόγα τῆς νοσταλγίας γιὰ τὸ ἀγαπημένον τους νησί καὶ ἐχώνευαν πρὸς στιγμὴν τὰ δηλητήρια πού τοὺς ἐπότιζεν ἡ ξενιτεία.

Ὡς γνωμόνα δὲ τῆς πολυετοῦς του αὐτῆς ἐργασίας εἶχεν ὁ Καμπάνης — καὶ ἔχει εἰσέτι — τὴν ἀγάπην του, τὸν ἐνθουσιασμὸν του γιὰ τὸ εὐανδρον νησίου του, τὴν λατρείαν του, μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς, πού τρέφει στοὺς συμπολίτας του.

Ἀναπολήσατέ τον μὲ τὸ σκληρὸ του τὸ καπέλλο, μὲ τὸ ζακετόν του τὸ στερεότυπο, μὲ τὸ λεπτὸ του μπαστουνάκι καὶ μὲ τὰ δάκρυα στὰ γεροντικά του μάτια, ὑποδεχόμενον μετὰ τῶν Ἀρχῶν τοῦ νησιοῦ του τοὺς ἐκδρομεῖς συμπολίτας κάτωθεν τῶν Ἀγίων Ἀναγύρων τῆς Πηγῆς...

Ἐνθυμηθῆτέ τον οἱ Ἀρτεμιωνῆτες τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ Πειραιῶς, τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅταν φθάνετε στὸ νησί σας τὸ καλοκαίρι, ὡς παραθερισταί, προσβάλλοντα τὸ μικροσκοπικὸ κεφαλάκι του, μὲ περιέργεια, ἀνάμεσα ἀπὸ τῆς βιολέττες τοῦ μικροῦ του παραθύρου γιὰ νὰ σὰς εὐχρηθῆ μὲ τὸ χαμόγελό του τὸ συμπαιθητικὸ καὶ μὲ μιὰ βιαστικὴ κίνησι τοῦ καρποῦ τῆς δεξιᾶς του τὸ «καλὸς ὄρισος», ἀκολούθως δέ, διασκελλίζοντα τὰπότομα σκαλοπάτια τῶν... γραφείων τῆς «Σίφνου» γιὰ νὰ σὰς ἐναγκαλισθῆ καὶ νὰ ἐπισφραγίσῃ ἀστραπιαίως μὲ ἓνα φίλημα ἐπὶ τῶν παρειῶν σας τὸν ἐκχαλίζοντα πατριωτικὸν ἐνθουσιασμὸν του, ἀφ' οὗ πρότερον ἀποσμίξῃ διὰ τῆς χειρὸς του τὰ ρυτιδωμένα χεῖλη του.

Καὶ σ' αὐτὸν του τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην τὴν ἀληθινήν γιὰ τοὺς καλοὺς του συμπολίτας δὲν μπορεῖτε νὰ ἀνακαλύψετε ὅσθε ἴχνος προσποιήσεως, τίποτε τὸ ἐπιτετηδευμένον.

Ἐπανελημμένως τοῦ ἐπροτάθη ἀπὸ συμπολίτην του νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν μαρτυρικὸν του αὐτὸν βίον ἐν Σίφνῳ καὶ νὰ ἐγκατασταθῆ πλεόν καρτὰ στὸ μονάκριβό του παιδί, τὸ ὅποιον εἶνε ἀποκατεστημένον στὸν Πειραιᾶ, γιὰ νὰ ζεκουρασθῆ. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐκδόσεως τῆς «Σίφνου» του, θὰ τὴν ἀνελάμβανον προθύμως νέοι τινὲς συμπολίται διὰ λογαριασμὸν του.

Ἐ! λοιπόν. Ἡ ἀρνησίς του εἰς τὴν πρότασιν αὐτὴν ἦτο κατηγορηματικὴ καὶ ἀπερίφραστος.

Τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν μονάκριβη θυγατέρα του, τὴν θυσιάζει σὲ μιὰ ἰδέα ἢ ὁποῖα τὸν κάνει νὰ τρέμῃ. Ὅτι δηλαδὴ μποροῦσε νὰ τὸν προλάβῃ ὁ θάνατος μακριὰ ἀπὸ τὴν ἀγαπημένην του τὴ Σίφνον...

Αὐτὸ, εἶναι ἡ ἐκδήλωσις τῆς παροιμιώδους λατρείας τῶν Σιφνίων πρὸς τὴν γενέτειράν των.

***

Ἡ «Σίφνος» ἐξεδόθη ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1881 ὑπὸ τὸν τίτλον αὐτὸν, ὡς «Ἐφημερίς πολιτικὴ καὶ τῶν εἰδήσεων» ἐκδιδόμενη κατὰ Κυριακὴν, τετρασέλιδος καὶ φέρουσα ἐν τῷ μέσῳ τῆς προμετωπίδος τῆς ὡς ἐμβλημα τὴν περισσότερὰν, ἀναπαυομένην ἐπὶ κλάδου ἐλαίας. Ἐν τῇ προμετωπίδι ἐπίσης ἀναγράφεται τὸ ἔτος, ὁ τόπος ἐκδόσεως καὶ ὁ ἀριθμὸς τοῦ φύλλου, ἡ συνδρομὴ καὶ ἡ τιμὴ τῶν καταχωρίσεων. Τίποτε ἄλλο. Ἐδῶ δὲν σὰς γεννᾶται κάποια ἀπορία; Δὲν παρετηρήσατε κάποιαν ἑλλειψιν; Ἡ ἀπουσία τοῦ ὀνόματος, τοῦ διευθυντοῦ, ἢ τοῦ ἐπευθύνου συντάκτου, δὲν σὰς φαίνεται ὅτι εἶνε κάποια οὐσιώδης ἑλλειψις τῆς προμετωπίδος καθὲ ἐφημερίδος;

Λοιπὸν, κύριε ἀναγνώστα, προκειμένου περὶ τῆς «Σίφνου» μας, διὰ νὰ πληροφροσηθῆτε ποῖος, τέλος πάντων, ἐξέδιδεν αὐτὴν τὴν μικροσκοπικὴν ἐφημερίδα, πρέπει νὰ ἀνατρέξετε εἰς τὸ τέλος τῆς δευτέρας στήλης τῆς τετάρτης σελίδος, δηλαδὴ εἰς τὴν κατακλειδὰ τῆς, ὅπου θὰ ἀνακαλύψετε: «Διευθυντῆς καὶ ἐκδότης Ν. Γ. Καμπάνης». Δεῖγμα, καὶ τοῦτο τῆς μετροφροσύνης τοῦ ἰδιοκτῆτου... Μόλις δὲ ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1911, ἐπεισε τέλος πάντων αὐτὸς ἑαυτὸν ὁ Ν. Γ. Καμπάνης, καὶ μετέθεσεν εἰς τὴν ἀρμοδίαν θέσιν τὸ ὄνομα τὸ ἐν τῇ προμετωπίδι, ἀντικαταστήσας δι' αὐτὸ τὸ γνωμικόν: «**Πόλις ἄριστα πράττει ὅπου τοῖς πονηροῖς οὐκ ἔξοισιν ἄρειον**».

Μεσοῦντος τοῦ ἔτους 1884, ἡ «Σίφνος» τανύει κατὰ τὰς πτέρυγας τῆς, μεγαθύνεται δηλαδὴ κατὰ τὸ σχῆμα ὀλίγον, ἀλλὰ μεταβάλλεται εἰς δεκαπενθήμερον.

Ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1886, ὁ Διευθυντῆς καὶ Ἐκδότης τῆς «Σίφνου» δὲν λησμονεῖ ὅτι ἡ ἀγαπημένη του γενέτειρα νῆσος κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἔφερε καὶ ἄλλο ὄνομα, μετονομάζει δὲ ἐπὶ τῇ σέκῃ του ταύτη τὴν «Σίφνον» εἰς «**Μερόπη**» ἢ μετατρέπει ἐκ νέου εἰς ἐβδομαδιαίαν.

Κατὰ Δεκεμβρίον δὲ πάλιν τὸ ἑπομένον ἔτος 1887 τῆς ἀποδίδει τὸ βαπτιστικὸν τῆς ὄνομα «Σίφνος» διὰ νὰ τὴν μεταβαπτίσῃ ἐκ νέου, ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1891 εἰς «**Νέαν Σίφνον**».

Τὴν 8ην Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1901 μὲ τὸ φύλλον ὑπ' ἀριθ. 959 τῆς ἀποδίδει τὸ πρῶτον τῆς ὄνομα «Σίφνος» τὸ ὁποῖον διετήρησε μέχρι σήμερον καὶ τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θὰ διατηρήσῃ μέχρι τοῦ θανάτου τῆς — ὁ μὴ γένοιτο —, μὲ μόνην τὴν διαφοράν ὅτι, μὲ τὸ φύλλον τῆς 31ης Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1905, ἀντικατεστάθη τὸ κλισιὸν τοῦ τίτλου μὲ τὸ καὶ σήμερον εἰσέτι χρησιμοποιούμενον πλουσιώτερον τοιοῦτο.

Τέλος δὲ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ ἔτους 1909 ἡ μέχρι τοῦδε ἐν τῇ προμετωπίδι καὶ κάτωθεν τοῦ τίτλου, ἐπὶ κλάδου ἐλαίας ἀναπαυομένη περισσότερὰ, ἀρπάσασα μὲ τὸ ὄμαφος τῆς τὸν κλάδον τῆς ἐλαίας, ἦνοιξε τὰς πτέρυγας τῆς διὰ νὰ μεταδώσῃ εἰς τοὺς ἀπανταχοῦ εὐρισκομένους καὶ βιοπαλαίοντας Σιφνίους τὸν χαιρετισμὸν τῆς γενετήρας καὶ νὰ συνδέσῃ ἀδιασπάστως τὰς καρδιάς των μετ' αὐτῆς.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐμβλημα ὑπέφραξεν ἐπιτυχεστάτον, διότι ἐκδηλοῖ τῷ ὄντι παραστατικώτατα τὴν ἀποστολὴν ἣν ἔσχε καὶ ἐξακολουθεῖ ἔχουσα καθ' ὅλην τὴν σταδιοδρομίαν τῆς ἢ μικρὰ αὐτὴ καὶ μοναδικὴ ἐφημερίς τοῦ τόπου μας.

***

Εἶναι ἀναμφισβήτητον καὶ ἔχει ὁμολογηθῆ καὶ παρὰ ξένων, ἐπανελημμένως, οἵτινες ἐπεσεκέφθησαν τὸ νησί μας, τὸ τόσο ἀγαπητὸ, π' ἀνάθεμά τοι, αὐτὸ ξερσόνησο, ὅτι διακρίνεται εἰς πολιτισμὸν ἀπὸ καθὲ ἄλλο γῆρος του νησίου. Ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου, ἀποτελεῖ καὶ ἡ πενητηνταετὴ δημοσιογραφικὸν βίον συμπληρώσασα «Σίφνος». Διὰ τὸν λόγον καὶ μόνον τοῦτον νομιζῶ ὅτι ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν πᾶς Σίφνιος, ὡς καὶ πᾶσα Σιφνιακὴ ὀργάνωσις, ὅπου δή-ποτε καὶ ἂν εὐρίσκειται καὶ ὅποιουσδήποτε σκοποὺς καὶ ἂν ἐπιδιώκῃ, νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐφημερίδος αὐτῆς, ἐπ' ἀπειρον εἰς τὴν ὅπως δή-ποτε βελτίωσιν τῆς ἕλης τῆς ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ἀνέτου ἐντελῶς βίου διὰ τὸ ὑπόλοιπον βραχὺ διάστημα τούτου; τοῦ ὀγδοηκοντοετίδος γίγαντος Νικολάου Καμπάνη, — διότι γίγαντα πρέπει νὰ τὸν ὀνομάσωμεν τὸν ἀκαταπόνητον αὐτὸν ἐργάτην μιᾶς ἰδιωτικῆς καθ' ὀλοκλη-

ρίαν καὶ τόσον ὠραίας πρωτοβουλίας,— ὁ ὁποῖος, ἐν μέσῳ
στερήσεων, ἄνευ καὶ τῶν ἀπαραιτήτως ἀναγκαίων ἐντελῶς
μέσων, ἄνευ κεφαλαίων, εἰμὴ μόνον μὲ μίαν παλαιὰν
δ ε κ ά δ ρ α χ μ ο ν συνδρομήν, κατώρθωσε νὰ διατη-
ρήσῃ ἐπὶ ὀλόκληρον πεντηκονταετίαν καὶ ὑπὸ ἐξαιρετικᾶς
δυσμενεῖς συνθήκας ἓνα φύλλον, οἷον ἡ «Σίφνος».

Τὸ τελευταῖον τοῦτο νομίζω ὅτι ἀποτελεῖ ὑποχρέωσιν
ιεράν διὰ κάθε Σίφνιον.

Ν. Γ. Παπῶς